

WERSJA NIEOPUBLIKOWANA

Rozpowszechnianie.: Ogólne
10 maja 2019
Język oryginału:
angielski

Komitet ds. Likwidacji Dyskryminacji Rasowej**Uwagi końcowe w sprawie połączonego dziewiątego i dziesiątego sprawozdania okresowego przekazanego przez Litwę***

1. Na posiedzeniach nr 2721 i 2722 (zob. CERD/C/SR.2721 i 2722), które odbyły się w dniach 30 kwietnia oraz 1 maja 2019 roku, Komitet zapoznał się z połączonymi dziewiątym i dziesiątym sprawozdaniem okresowym (CERD/C/LTU/9-10) złożonymi w postaci jednolitego dokumentu. Podczas posiedzenia nr 2735 w dniu 9 maja 2019 roku Komitet przyjął następujące uwagi końcowe.

A. Wprowadzenie

2. Komitet docenia terminowe przekazanie dziewiątego i dziesiątego okresowego sprawozdania przez Państwa Stronę. Komitet wyraża swoje uznanie dla szczerego i konstruktywnego dialogu z delegacją wysokiego szczebla z Państwa Strony. Komitet pragnie podziękować delegacji za informacje przekazane w trakcie omawiania raportu oraz za dodatkowe pisemne informacje dostarczone po zakończeniu dialogu.

B. Aspekty pozytywne

3. Komitet z zadowoleniem przyjmuje następujące środki legislacyjne i działania w zakresie polityki podejmowane przez Państwo Stronę:

- (a) Akredytacja Biura Rzecznika Sejmu RL jako państwowej instytucji ds. ochrony praw człowieka o „statusie A” oraz następujące po niej przyjęcie Ustawy o Rzecznikach Sejmu w dniu 7 grudnia 2017 roku;
- (b) Przyjęcie Planu działania w zakresie integracji społecznej cudzoziemców na lata 2018-2020 w dniu 21 grudnia 2018 roku;
- (c) Przyjęcie Planu działania w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji na lata 2017-2019 w dniu 15 maja 2017 roku;
- (d) Przyjęcie Międzyinstytucjonalnego planu działania w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi na lata 2017-2019 w dniu 29 sierpnia 2016 roku;
- (e) Przyjęcie Programu integracji społeczności romskiej zamieszkującej w rejonie miejskim Wilno na lata 2016-2019 w dniu 19 kwietnia 2016 roku.

4. Komitet z zadowoleniem przyjmuje ratyfikację przez Państwo uczestniczące zmiany do Artykułu 8(6) Międzynarodowej Konwencji w Sprawie Likwidacji Wszelkich Form Dyskryminacji Rasowej w dniu 12 stycznia 2017 roku.

* Przyjęte przez Komitet podczas jego posiedzenia nr 98 (23 kwietnia – 10 maja 2019).

C. Obawy i zalecenia

Dane statystyczne

5. Komitet niepokoi brak statystyk dotyczących korzystania z praw gospodarczych i społecznych przez osoby należące do różnych grup etnicznych i mających różną przynależność narodową (Art. 2).
6. **Komitet zaleca, aby Państwo Strona zbierało statystyki dotyczące sytuacji społecznej i ekonomicznej osób należących do różnych grup etnicznych i mniejszości narodowych, zdezagregowane według płci, wieku i innych istotnych wskaźników, w celu zgromadzenia niezbędnych danych empirycznych do tworzenia polityk i działań mających na celu wzmocnienie równości praw wynikających z Konwencji.**

Państwowe instytucje ds. ochrony praw człowieka

7. Komitet zauważa, że w roku 2017 Biuro Rzecznika Sejmu RL zyskało nowe obszary kompetencji z tytułu zmiany Ustawy o Rzecznikach Sejmu, a zakres uprawnień Biura Rzecznika ds. Równego Traktowania został rozszerzony o działania prewencyjne i edukacyjne. Jakkolwiek, Komitet jest zaniepokojony ograniczonymi zasobami obu tych instytucji, które mogą osłabiać ich zdolność do odpowiedniego wykonywania swoich uprawnień i dodatkowych kompetencji w sposób niezależny (Art. 2).
8. **Komitet zaleca, aby Państwo Strona przeznaczyło wystarczające środki na potrzeby:**
  - (a) **Biura Rzecznika Sejmu w celu umożliwienia mu skutecznego i niezależnego wykonywania swoich uprawnień, w tym w nowych obszarach kompetencji określonych zmienioną Ustawą o Rzecznikach Sejmu, w całkowitej zgodności z Zasadami Paryskimi ONZ;**
  - (b) **Biura Rzecznika ds. Równego Traktowania w celu umożliwienia mu zajęcia się realizacją swoich kompetencji w zakresie prewencji i edukacji.**

Definicja dyskryminacji rasowej

9. Komitet jest zaniepokojony faktem, że Państwo Strona nie uwzględniło jeszcze „koloru skóry” i „urodzenia” (pochodzenia) jako zakazanych podstaw dyskryminacji w Ustawie o równym traktowaniu i w Kodeksie karnym (Art. 1).
10. **Komitet zaleca, aby Państwo Strona zmieniło Ustawę o równym traktowaniu oraz Kodeks karny poprzez uwzględnienie w nich koloru skóry i urodzenia (pochodzenia) jako zakazanych podstaw dyskryminacji w celu dostosowania ich do postanowień artykułu (1) Konwencji.**

Mowa nienawiści i podżeganie do nienawiści

11. Komitet jest zaniepokojony istnieniem w Państwie Stronie silnych uprzedzeń i negatywnego nastawienia do członków wrażliwych grup oraz mniejszości, a w szczególności do migrantów, Muzułmanów i Romów. Zauważa się również obecność mowy nienawiści i podżeganie do nienawiści wobec tychże grup, jak również mowy antysemitkiej, w mediach, w tym w Internecie oraz w sferze politycznej (Art. 2, 4 i 7).
12. **Powołując się na swoje zalecenie ogólne nr 35 (2013) dotyczące**

zwalczania rasistowskiej mowy nienawiści, Komitet zaleca, aby Państwo Strona zintensyfikowało publiczne kampanie na rzecz walki z mową nienawiści, podżeganiem do nienawiści i przestępstwami z nienawiści, zwalczano uprzedzenia i negatywne nastawienie wobec mniejszości narodowych i migrantów oraz nawoływało do tolerancji i zrozumienia tychże grup, we współpracy ze społeczeństwem obywatelskim i przedstawicielami najbardziej poszkodowanych społeczności. Ponadto, Komitet zaleca, aby Państwo Strona zwiększyło nacisk na szkolenie dziennikarzy w zakresie unikania posługiwania się mową nienawiści i tworzenia stereotypów w stosunku do społeczności, przy zaangażowaniu Biura Inspektora ds. Etyki Dziennikarskiej.

Ściganie przestępstw na tle rasowym

13. Komitet jest zaniepokojony niską liczbą zgłaszanych przypadków mowy nienawiści i przestępstw z nienawiści w Państwie Stronie, a także faktem, że takie przestępstwa nie zawsze są rejestrowane i badane jako przestępstwa o takim charakterze. Niepokojący jest również brak dostępnych danych o przedprocesowych dochodzeniach w sprawie mowy nienawiści i podżegania do nienawiści przez polityków lub media. Komitet jest również zaniepokojony tym, że dane o sprawach dotyczących dyskryminacji, mowy nienawiści i przestępstw z nienawiści (w szczególności o sprawach, których dotyczą artykuły 169, 170, 171, 312, 129, 135 i 138 Kodeksu karnego), nie są zdezagregowane według zakazanych podstaw, co ogranicza wiedzę o występowaniu takich przestępstw w różnych sferach. Ponadto, Komitet z niepokojem zauważa, że chociaż w ciągu ostatnich kilku lat podejmowane są starania w kierunku szkolenia służb ochrony porządku publicznego oraz urzędników sądowych, liczba przeszkolonych osób jest nadal niska (Art. 4 i 6).
14. Powołując się na swoje zalecenie ogólne nr 35 (2013) w sprawie zwalczania rasistowskiej mowy nienawiści, Komitet zaleca, aby Państwo Strona:
  - (a) Podjęło kroki w kierunku zachęcenia do i ułatwienia zgłaszania przypadków mowy nienawiści i przestępstw z nienawiści, w tym wzmocniło publiczną świadomość dostępu do pomocy prawnej i istnienia dostępnych środków prawnych oraz zapewniło, że sprawcy będą odpowiednio ścigani i zostaną należycie ukarani;
  - (b) Wzmocniło możliwości służb ochrony porządku publicznego, organów ścigania i sędziów w zakresie prowadzenia dochodzeń i ścigania w sprawach dotyczących przestępstw z nienawiści oraz mowy nienawiści i zbierało szczegółowe dane o tego rodzaju przestępstwach, między innymi poprzez zwiększenie liczby przeprowadzanych szkoleń i liczby uczestników takich szkoleń;
  - (c) Zbierało statystyki dotyczące badanych spraw przestępstw z nienawiści i podżegania do nienawiści przez polityków i media, w tym w Internecie;
  - (d) Doskonaliło system zbierania danych w celu umożliwienia zebrania danych zdezagregowanych według zakazanych podstaw w przypadku dyskryminacji, mowy nienawiści i przestępstw z nienawiści.

Odszkodowania dla ofiar przestępstw na tle rasowym

15. Komitet niepokoi fakt, że aktualnie obowiązująca ustawa o rekompensacie dla ofiar przestępstw z użyciem przemocy nie obejmuje przestępstw, o których mowa w artykułach 169, 170 i 171 Kodeksu karnego, a zatem w przypadku ofiar takich przestępstw wyklucza możliwość uzyskania odszkodowania przysługującego w ramach Funduszu dla Ofiar Przemocy (Art. 6).
16. **Biorąc pod uwagę, że w Państwie Stronie trwa zmiana ustawodawstwa w zakresie rekompensat dla ofiar przestępstw z użyciem przemocy mająca na celu jego dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej, Komitet zaleca, aby Państwo Strona uwzględniło rekompensatę dla ofiar dyskryminacji i podlegania do nienawiści podlegającego artykułom 169, 170 i 171 Kodeksu karnego w projekcie Ustawy o rekompensacie dla ofiar przestępstw z użyciem przemocy.**

Sytuacja Romów

17. Dostrzegając dobre strony, jakimi są przyjęcie Planu działania w zakresie integracji Romów ze społeczeństwem litewskim na lata 2015-2020 oraz różne zmiany na lepsze w sytuacji społeczno-ekonomicznej Romów, w szczególności pod względem dostępności szkolnictwa i sytuacji mieszkaniowej, Komitet jednocześnie obawia się, że Romowie nadal będą cierpieć z powodu wykluczenia społecznego oraz, że jest to grupa nieproporcjonalnie dotknięta ubóstwem. Obawy budzi również a) utrzymujący się niski odsetek dzieci i młodzieży romskiej kończących szkołę podstawową oraz uczęszczających do szkół wyższych; (b) wysoka stopa bezrobocia wśród Romów, a w szczególności wśród kobiet romskich; (c) wysoki odsetek Romów mieszkających w nieodpowiednich warunkach, pomimo pomyślnych starań o przesiedlenie rodzin romskich z dzielnicy Kirtimai; oraz (d) niższy niż przeciętny wskaźnik objęcia Romów obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym oraz zasadniczo słaby dostęp Romów do świadczeń opieki zdrowotnej. Ponadto, Komitet z niepokojem zauważa, że skala naruszeń praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych Romów rośnie w związku z istnieniem stereotypów, uprzedzeń i przejawów nietolerancji, co prowadzi do dyskryminacji w zakresie zatrudnienia, wyboru miejsca zamieszkania, dostępu do opieki zdrowotnej i oświaty (Art. 2, 5 i 7).

18. **Powołując się na swoje zalecenie ogólne nr 27 (2000) w sprawie dyskryminacji Romów, Komitet zaleca, aby Państwo Strona zintensyfikowało swoje starania w kierunku integracji społecznej Romów, w ramach Planu działania w zakresie integracji Romów ze społeczeństwem litewskim na lata 2015-2020. W szczególności, Komitet zaleca, aby Państwo Strona zagwarantowało przydział wystarczających środków finansowych i zasobów ludzkich do realizacji tej strategii i zapewniło większy udział społeczności romskiej, a w szczególności kobiet romskich, w jej wdrażaniu. Ponadto, Komitet zaleca, aby Państwo Strona:**

- (a) **Czynnie zwalczało dyskryminację Romów we wszystkich sferach życia, w szczególności w obszarze zatrudnienia i warunków mieszkaniowych, oraz zagwarantowało ofiarom takiej dyskryminacji dostęp do odpowiednich środków. Mając na uwadze uprzedzenia i stereotypy dotyczące Romów, Komitet zaleca, aby Państwo Strona zapewniło przeszkolenie służb ochrony porządku publicznego i urzędników sądowych oraz dziennikarzy w kwestii romskiej. Ponadto, Komitet zaleca, aby Państwo Strona organizowało zwiększające świadomość kampanie w celu promowania kultury romskiej i zwalczania stereotypów oraz uprzedzeń wobec Romów;**

- (b) Prowadziło działania promujące przyjmowanie dzieci romskich do przedszkoli i wspierające dzieci i młodzież romską w ukończeniu obowiązkowej edukacji oraz umożliwiające im dostęp do szkół wyższych, w tym wspierające naukę języka i rozwój umiejętności społecznych. Zaleca również, aby Państwo Strona zapewniało chłopcom i dziewczętom romskim możliwość nauki zawodu odpowiednio do potrzeb rynku pracy. Ponadto, Komitet zaleca, aby Państwo Strona prowadziło kampanie zwiększające świadomość znaczenia edukacji skierowane do dzieci i młodzieży romskiej oraz ich rodzin;
- (c) Kontynuowało starania ułatwiające Romom dostęp do godnych warunków mieszkaniowych, w tym dostęp do mieszkań socjalnych oraz dotacji na wynajem mieszkania, a także dokończyło przesiedlenie Romów zamieszkujących w dzielnicy Kirtimai. Zaleca się również, aby Państwo Strona wzmocniło mechanizmy koordynacji w celu zapewnienia, że żaden dom nie zostanie zburzony, jeżeli jego mieszkańcy nie uzyskają mieszkania zastępczego lub rekompensaty pieniężnej;
- (d) Wzmocniło starania w kierunku zapewnienia Romom, a w szczególności kobietom romskim, dostępu do odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej, między innymi poprzez prowadzenie zwiększających świadomość kampanii informujących o dostępnych usługach zdrowotnych oraz wymaganiach w zakresie objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym.

Ustawa o mniejszościach narodowych

19. Rozumiejąc złożoność kwestii związanych z mniejszościami narodowymi oraz potrzebę włączającego i kompleksowego dialogu w tej sprawie, Komitet wyraża ubolewanie, że pomimo liczności mniejszości narodowych w Państwie Stronie oraz sporządzenia kilku propozycji ustaw od wygaśnięcia poprzedniej ustawy w 2010 roku, nadal nie stworzono kompleksowych ram prawnych gwarantujących prawa mniejszości narodowych w Państwie Stronie (Art. 2).
20. Mając na uwadze zagwarantowanie ochrony praw wszystkich mniejszości narodowych, Komitet zaleca, aby Państwo Strona przyspieszyło proces sporządzania projektu i przyjęcia kompleksowej ustawy o mniejszościach narodowych. Zaleca również, aby Państwo Strona zapewniło konsultacje z przedstawicielami różnych mniejszości narodowych w trakcie sporządzania projektu ustawy.

Osoby ubiegające się o azyl

21. Komitet jest zaniepokojony doniesieniami, zgodnie z którymi osobom ubiegającym się o azyl odmówiono wjazdu na terytorium Państwa Strony lub odmówiono im dostępu do procedur udzielenia azylu, w tym do usług prawnika. Niepokojący jest również fakt, że pojemność ośrodków dla osób ubiegających się o azyl w Państwie Stronie jest niewystarczająca, aby zapewnić godne warunki mieszkaniowe nowo przybyłym osobom ubiegającym się o azyl, a w szczególności rodzinom z dziećmi. Ponadto, Komitet jest zaniepokojony faktem, że wrażliwość lub specjalne potrzeby osób ubiegających się o azyl nie są systematycznie brane pod uwagę oraz, że nie zapewnia się bezpiecznej przestrzeni dla kobiet i dziewczynek (Art. 2 i 5).

22. Komitet zaleca, aby Państwo Strona:

- (a) Zapewniło umożliwienie przez straż graniczną osobom ubiegającym się o azyl wjazdu na terytorium państwa, rejestrację takich osób i niezwłocznie ich kierowanie do organów zajmujących się udzielaniem azylu, a także zapewniło im dostęp do usług prawnika, jeżeli wyrażają takie życzenie;
- (b) Prowadziło skuteczne i bezstronne dochodzenia w wyżej wymienionych sprawach;
- (c) Nadal rozbudowywało ośrodki i mieszkania komunalne dla osób ubiegających się o azyl;
- (d) Systematycznie sprawdzało czy mieszkania oferowane osobom ubiegającym się o azyl są odpowiednie do ich konkretnych potrzeb, a także czy oceniana jest wrażliwość każdego z mieszkańców, ze zwróceniem szczególnej uwagi na osoby nieletnie mieszkające samodzielnie lub oddzielone od rodziny, a także ofiary tortur i przemocy na tle płciowym, oraz czy w każdym ośrodku istnieje bezpieczna przestrzeń dla kobiet i dziewczynek.

Integracja uchodźców i beneficjentów ochrony uzupełniającej

23. Wyrażając poparcie dla działań przewidzianych w Planie działania w zakresie społecznej integracji cudzoziemców na lata 2018-2020, Komitet jest jednocześnie zaniepokojony faktem, że uchodźcy i beneficjenci ochrony uzupełniającej nadal muszą zmagać się z trudnościami w zakresie pełnej integracji ze społeczeństwem. Komitet jest również zaniepokojony faktem, że beneficjenci ochrony międzynarodowej nadal spotykają się z uprzedzeniami i cierpią z powodu dyskryminacji pod względem wyboru miejsca zamieszkania, a także faktem, że wysokość wsparcia finansowego udzielanego w celu wsparcia ich integracji znacznie ogranicza ich możliwości w zakresie godnych warunków mieszkaniowych (Art. 2 i 5).

24. Komitet zaleca, aby Państwo Strona:

- (a) Zagwarantowało, że każdy uchodźca i beneficjent ochrony uzupełniającej mógł skorzystać z odpowiednich środków integracji, w tym w dziedzinie oświaty, szkoleń i zatrudnienia;
- (b) Nadal zwalczało przejawy ksenofobii i postawy anty-migracyjne w zakresie wyboru miejsca zamieszkania i zapewniało, że przypadki dyskryminacji wobec tych grup będą odpowiednio zgłaszane i rozstrzygane;
- (c) Rozważyło wydłużenie okresu i podwyższenie kwoty wsparcia finansowego udzielanego w celu integracji beneficjentów ochrony międzynarodowej w celu zapewnienia im dostępności godnych warunków mieszkaniowych.

Osoby bezpaństwowe

25. Komitet jest zaniepokojony niezadowalającym poziomem spadku liczby osób bezpaństwowych zarejestrowanych w Państwie Stronie w okresie objętym sprawozdaniem oraz obecnością dzieci wśród takich osób. W szczególności, niepokojący jest fakt, że urodzone w Państwie Stronie dzieci, których rodzice nie mogą przekazać im swojego obywatelstwa muszą przejść proces naturalizacji w celu uzyskania obywatelstwa litewskiego. Komitet zauważa również z niepokojem, że obecnie statystyki dotyczące bezpaństwowości uwzględniają wyłącznie osoby deklarujące bezpaństwowość posiadające pozwolenie na pobyt stały (Art. 2 i 5).

26. Komitet zaleca, aby Państwo Strona podjęło konkretne kroki, w tym kroki prawne w kierunku uniemożliwienia deklarowania bezpieczeństwa oraz ułatwienia procedury naturalizacji osobom bezpieczeństwa, a w szczególności osobom urodzonym na Litwie. Komitet zaleca również, aby Państwo Strona udoskonało swój mechanizm identyfikacji i zbierania danych osób bezpieczeństwa w celu uwzględnienia w statystykach dotyczących bezpieczeństwa danych osób, które nie posiadają pozwoleń na pobyt stały.

D. Pozostałe zalecenia

Ratyfikacja innych traktatów

27. Biorąc pod uwagę niepodzielność wszystkich praw człowieka, Komitet zachęca Państwo Stronę do rozważenia możliwości ratyfikacji tych traktatów dotyczących praw człowieka, które nie zostały jeszcze ratyfikowane, a w szczególności traktatów, których postanowienia mają bezpośrednie znaczenie dla społeczności, które mogą podlegać dyskryminacji rasowej, w tym Międzynarodową Konwencję o Ochronie Praw Wszystkich Pracowników – Migrantów i Członków ich Rodzin oraz Konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą godnej pracy dla osób pracujących w gospodarstwie domowym z 2011 r. (nr 189).

Deklaracja zgodna z artykułem 14 Konwencji

28. Komitet zachęca Państwo Stronę do złożenia dobrowolnego oświadczenia, o którym mowa w artykule 14 Konwencji, że uznaje kompetencję Komitetu do przyjmowania i rozpatrywania skarg poszczególnych osób.

Działania następcze po przyjęciu Deklaracji z Durbanu oraz Programu działania

29. W świetle swojego zalecenia ogólnego nr 33 (2009) w sprawie działań następczych po durbańskiej konferencji przeglądowej, Komitet zaleca, aby Państwo Strona wdrażając Konwencję do krajowego porządku prawnego, wdrożyło środki przewidziane w Deklaracji z Durbanu i Programie działania, przyjętych we wrześniu 2001 roku przez Światową konferencję przeciwko rasizmowi, dyskryminacji rasowej, ksenofobii i nietolerancji, biorąc pod uwagę ustalenia zawarte w dokumencie końcowym Konferencji przeglądowej procesu durbańskiego, która odbyła się w Genewie w kwietniu 2009 roku. Komitet zwraca się do Państwa Strony z prośbą o uwzględnienie w kolejnym sprawozdaniu okresowym konkretnych informacji na temat planów działania i innych środków podjętych w celu wdrażania na szczeblu krajowym Deklaracji z Durbanu i Programu działania.

Międzynarodowa Dekada Osób Pochodzenia Afrykańskiego

30. W świetle rezolucji 68/237 Zgromadzenia Ogólnego, w której Zgromadzenie ogłosiło lata 2015-2024 Międzynarodową Dekadą Osób Pochodzenia Afrykańskiego, oraz rezolucji 69/16 Zgromadzenia w sprawie programu działań w zakresie wdrożenia Dekady, Komitet zaleca, aby Państwo Strona podjęło kroki w kierunku wdrożenia stosownego programu środków i polityki. Komitet zwraca się do Państwa Strony z prośbą o uwzględnienie w kolejnym sprawozdaniu precyzyjnych informacji o konkretnych środkach podjętych w ramach takiego programu, biorąc pod

uwagę swoje zalecenie ogólne nr 34 (2011) w sprawie dyskryminacji rasowej osób pochodzenia afrykańskiego.

Konsultacje ze społeczeństwem obywatelskim

31. Komitet zaleca, aby w związku z przygotowaniem kolejnego sprawozdania okresowego oraz w ramach działań następczych po przyjęciu niniejszych uwag końcowych, Państwo Strona nadal konsultowało się i rozszerzało swój dialog z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w zakresie ochrony praw człowieka. Dotyczy to w sposób szczególnie organizacji prowadzących działalność na rzecz zwalczania dyskryminacji rasowej.

Rozpowszechnianie informacji

32. Komitet zaleca, aby sprawozdania Państwa Strony były dostępne publicznie z chwilą ich przekazania, a uwagi końcowe Komitetu odnośnie tychże sprawozdań były w podobny sposób udostępniane wszystkim organom państwowym, którym powierzono wdrożenie Konwencji, w tym gminom, na stronie Ministerstwa Spraw Zagranicznych w języku urzędowym oraz w innych powszechnie używanych językach, stosownie do potrzeb.

Wspólny dokument podstawowy

33. Komitet zachęca Państwo Stronę do aktualizacji wspólnego dokumentu podstawowego (ang. common core document) z dnia 1 października 1998 roku, zgodnie ze zharmonizowanymi wytycznymi dotyczącymi sprawozdań odnoszących się do traktatów o międzynarodowych prawach człowieka, w szczególności tych uwzględnionych we wspólnym dokumencie podstawowym, przyjętych podczas piątego posiedzenia komitetów organów wdrażających postanowienia traktatów o prawach człowieka, które odbyło się w czerwcu 2006 roku (HRI/GEN/2/Rev.6, rozdział I). W świetle rezolucji 68/268 Zgromadzenia Ogólnego, Komitet apeluje do Państwa Strony o przestrzeganie limitu 42.400 słów w przypadku takich dokumentów.

Działania następcze po przedstawieniu uwag końcowych

34. Zgodnie z artykułem 9 (1) Konwencji, a także zasadą 65 regulaminu Komitetu, Komitet zwraca się do Państwa Strony z prośbą o przekazanie w terminie jednego roku od daty przyjęcia niniejszych uwag końcowych, informacji o wdrożeniu zaleceń przedstawionych w punktach 12 (zwalczanie mowy nienawiści), 20 (ustawa o mniejszościach narodowych) oraz 22 (przyjmowanie osób ubiegających się o azyl) powyżej.

Postanowienia o szczególnym znaczeniu

35. Komitet pragnie zwrócić uwagę Państwa Strony na szczególne znaczenie zaleceń przedstawionych w punktach 14 (przestępstwa na tle rasowym), 18 (sytuacja Romów) oraz 26 (bezpieczeństwo) powyżej, a także zwraca się do Państwa Strony z prośbą o przekazanie w kolejnym sprawozdaniu okresowym szczegółowych informacji na temat konkretnych kroków podjętych w celu wdrożenia tychże zaleceń.

Przygotowanie kolejnego sprawozdania okresowego

36. Komitet zaleca, aby Państwo-Strona przekazało swoje sprawozdania okresowe XI-XIII w formie jednolitego dokumentu do dnia 9

stycznia 2023 roku, uwzględniając przy tym wytyczne przyjęte przez Komitet podczas jego siedemdziesiątego pierwszego posiedzenia (CERD/C/2007/1), a także by odniosło się do wszystkich kwestii podniesionych w treści niniejszych uwag końcowych. W świetle rezolucji 68/268 Zgromadzenia Ogólnego, Komitet apeluje do Państwa Strony o przestrzeganie limitu 21.200 słów w przypadku przekazywania sprawozdań okresowych oraz limitu 42.400 słów w przypadku wspólnego dokumentu podstawowego.